

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Кафедра української філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

В. Когутюк

« 15 березня » 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВК 14 ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОЛЬКЛОР НАРОДІВ СВІТУ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Денної форми навчання

Філологічний факультет

2022–2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фольклор народів світу» для здобувачів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат філологічних наук, спеціаліст вищої категорії, старший викладач кафедри української філології Похилюк О. М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української філології (Протокол №1 від 29 серпня 2022 року)

Завідувач кафедри зарубіжної літератури та основ риторики
кандидат філологічних наук Ю. Б. Лебедь

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова
Модулів – 1	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки 2-й
Змістових модулів – 2		Семестр 4-й
ІНДЗ – не передбачено навчальним планом		Лекції 24 год.
Загальна кількість годин – 60		Практичні 24 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: <u>у 4 семестрі:</u> аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 0,75		Самостійна робота 12 год.
	Освітній ступінь: Бакалавр	Лабораторні - год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Фольклор народів світу» складена відповідно до освітньо-професійної програми галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Актуальність читання курсу «Фольклор народів світу» студентам спеціальності «Українська мова і література» зумовлена загальними особливостями фольклорного процесу: фольклор кожного окремого народу не творить замкнутої системи, але постає й розвивається в тісному зв'язку й постійних контактах із словесністю інших, особливо сусідніх народів, з одного боку, запозичуючи з неї, з іншого, будучи джерелом для подібних запозичень. Звідси, наукове дослідження фольклорної традиції кожного окремого народу немислиме без врахування міжнародного фольклорного контексту.

Епічна традиція творить важливу й одну з найхарактерніших сторінок історії культурного розвитку народів світу, заховавши і донісши до пізніших часів чимало народних епічних мотивів і сказань давніх часів (з часів Великого переселення народів і раніших). Вона відіграла велику роль у розвитку зокрема середньовічних літератур Європи, у тогочасних літературних і загалом культурних спілкуваннях. Сучасна наука твердить про існування своєрідного культурно-історичного простору Середньовічної Європи, який характеризується спільністю історичних, політичних, мистецьких, естетичних, моральних цінностей. А серед визначальних чинників його формування називають тогочасний фольклор, і зокрема народну епічну традицію. Як зазначав австрійський славіст Йозеф Матль, у сфері епічної поезії Європа Раннього Середньовіччя «від Іспанії до Русі і від Скандинавії до Балкан не була розрізнена, а творила єдність». Фольклористика вказує на близькість епічної творчості народів Західної та Північної Європи до народного епосу всього слов'янського світу і зокрема українців: маємо приклади проникнення мотивів й образів руського епосу у фольклорну традицію Західної Європи, і навпаки, впливів на епічну поезію Русі скандинавських саг, німецького героїчного епосу тощо

Отож, аналіз західно- та північноєвропейського епічного фольклорного матеріалу у системі підготовки українського філолога є однією з важливих передумов для ґрунтовно вивчення фольклорної епічної традиції українців (особливо її генези, національної специфіки), а також для об'єктивного осягнення витоків на ціннісних орієнтацій українського літературного процесу доби Середньовіччя.

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань щодо міфологічних уявлень як історико-культурного спадку, свідчення контактів давнього населення Європи в цілому та Східної Європи зокрема; набуття практичних навичок використання даних міфологічних текстів реалізованих у фольклорі, літературі, мистецтві, обрядах та ритуалах в навчальній та виховній роботі у галузі середньої освіти.

Завданнями навчальної дисципліни є:

сформувати чітке й правильне розуміння ролі фольклору для становлення та розвитку світових літератур;

забезпечити досконале володіння системою знань щодо міфологічних уявлень як історико-культурного спадку, свідчення контактів давнього населення Європи в цілому, та Східної Європи зокрема;

виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;

розвивати творче мислення студентів;

виховати повагу до українських та світових традицій;

сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування,

коригування фольклорних текстів.

2.1. Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

2.1.1. Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

2.1.2. Спеціальні (фахові компетентності)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в

різних комунікативних контекстах.

ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

2.1.3. Результати навчання

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають уміння та навички*:

РН2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН4. *Здійснює* добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

РН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 2. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 5. *Застосовує* різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 6. *Використовує* гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 10. *Має* критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань, знає мовно-літературний контекст та реалізує його в освітньому процесі.

ПРН 16. Уміє орієнтуватися в типологічних особливостях української літератури.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 60 год., із них 24 год. – лекції, 24 год. – практичні заняття, 12 год. – самостійна робота. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Фольклор

народів світу» завершується заліком.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Міфологія та фольклор: історико-культурний контекст.

Тема 1. Міфологія та фольклор: вступ до дисципліни. Фольклор як історико-культурне явище. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 1. Головні ідеї палеолітичного мистецтва та їх відображення у фольклорі. Мезолітичні тенденції у фольклорі. Неолітичні тенденції у фольклорі. Фольклорні традиції енеоліту. Фольклорні тенденції епохи бронзи. Фольклор доби раннього заліза. Традиції ранніх слов'ян. Найдавніші вірування. (2 год.).

Практичне заняття 1. Фактори впливу на розвиток фольклору та його етнічні особливості. (2 год.).

Тема 2. Всесвіт у міфологічній свідомості. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 2. Міфи і легенди про Всесвіт. Зображення на українських писанках астрокосмічних символів. (2 год.).

Практичне заняття 2. Аналіз космогонічних міфів різних народів світу. (2 год.).

Тема 3. Давньогрецький фольклор і міфологія. (лекц. 4 год., практи. 2 год.)

Лекція 3-4. Класична міфологія. Гомерівський епос. Дидактичний епос. (2 год.).

Практичне заняття 3. Міфологічна характеристика пантеону богів Давньої Греції. (2 год.).

Тема 4. Римські релігійні вірування та міфологія. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 5. Архаїчний період міфології Стародавнього Риму. Пантеон римських богів. Особливості спорудження давньоримських храмів. (2 год.).

Практичне заняття 4. Специфіка давньоримської міфології. (2 год.).

Тема 5. Міфологія і фольклор Американського континенту. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 6. Міфологія Карибського басейну. Міфологія Латинської Америки. Міфологія народів Північної Америки. Міфологія народів Південної Америки. Фольклор американських колоністів. (2 год.).

Практичне заняття 5. Створення ілюстрованої електронної енциклопедії духів Американського континенту. (2 год.).

Модульна контрольна робота 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Міфологічні уявлення населення Європи.

Тема 6. Кельтська міфологія. (лекц. 4 год., практи. 2 год.)

Лекція 7-8. Релігія давніх кельтів. Боги і богтні Кельту. Боги давньої Ірландії та легенди про них («Племена богині Дану»: Дагда, Нуаду, Діан Кехт, Луг, Гоїбнїу, Огма; Лїр, Маннан та інші). Героїчний епос: уладський цикл («Викрадення бика із Куальнге»): А) сюжет міфу; Б) головні діючі особи: Кухулїн, Медб, Морріган та інші. Легенди про Фінна та Осїанна. (2 год.).

Практичне заняття 6. Характеристика найвідоміших кельтських міфів та переказів. (2 год.).

Тема 7. Фінно-угорська міфологія. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 9. Космогонія та космографія фінно-угрів за «Калевалою»: герої «Калевали», їх характерні риси та головні діяння: А) Вяйнямейнен (культурний герой; чародій та шаман); Б) Ільмаринен (культурний герой; божественний коваль); В) Еукахайнен (невдачник; трікстер). Літературний епос «Калевіпоег». (2 год.).

Практичне заняття 7. Фінно-угорські міфи в шкільному курсі літератури. (2 год.).

Тема 8. Скандинавська міфологія. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 10. Космогонія та космографія в скандинавському міфі. Головні міфологічні персонажі: А) Один (бог військових вождів та воїнів); Б) Тор (бог грому, бурі та родючості); В) Локі (бог вогню). Есхатологічний міф (кінець та відродження Всесвіту у пророцтві Вьольви). Міфи про «прокляте золото» та життя Сїгурда. (2 год.).

Практичне заняття 8. Літературно-мистецький аналіз міфів про вікінгів. Дев'ять світів у германо-скандинавській міфології (2 год.).

Тема 9. Міфологічні уявлення слов'янського населення Східної Європи. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 11. Космогонічні уявлення слов'ян. Пантеон божеств (головні божества та їх функції). Символіка поховальних звичаїв та обрядів. Героїчний епос. (2 год.).

Практичне заняття 9. Жанрове розмаїття слов'янського фольклору. (2 год.).

Тема 10. Східнослов'янський епос. (лекц. 2 год., практи. 2 год.)

Лекція 12. Малі фольклорні жанри східних слов'ян. Східнослов'янські казки. Східнослов'янський ліро-епос. Балади як специфічний ліро-епічний жанр фольклору. Основні різновиди народної драми слов'ян. (2 год.).

Практичне заняття 10. Опрацювання особливостей ліро-епосу східних слов'ян. (2 год.).

Модульна контрольна робота 2 (2 год.).

Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Лабораторних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Модуль 1									
8-ий семестр									
Змістовий модуль I.									
<i>Міфологія та фольклор: історико-культурний контекст.</i>									
1.	Міфологія та фольклор: вступ до дисципліни. Фольклор як історико-культурне явище.	6	4	2	2	-	-	-	2
2.	Всесвіт у міфологічній свідомості.	5	4	2	2	-	-	-	1
3.	Давньогрецький фольклор і міфологія.	7	6	4	2	-	-	-	1
4.	Римські релігійні вірування та міфологія.	5	4	2	2	-	-	-	1
5.	Міфологія і фольклор Американського континенту.	5	4	2	2	-	-	-	1
	Модульна контрольна робота 1	2	2	-	2	-	-	-	-
<i>Разом</i>		30	24	12	12	-	-	-	6
Змістовий модуль II.									
<i>Міфологічні уявлення населення Європи.</i>									
6.	Кельтська міфологія.	8	6	4	2	-	-	-	2
7.	Фінно-угорська міфологія.	6	4	2	2	-	-	-	2
8.	Скандинавська міфологія.	5	4	2	2	-	-	-	1
9.	Міфологічні уявлення слов'янського населення Східної Європи.	5	4	2	2	-	-	-	1
10.	Східнослов'янський епос.	4	4	2	2	-	-	-	-
	Модульна контрольна робота 2	2	2	-	2	-	-	-	-
<i>Разом</i>		30	24	12	12	-	-	-	6
<i>Разом за навчальним планом</i>		60	48	24	24	-	-	-	12

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8 семестр Змістовий модуль № I Міфологія та фольклор: історико-культурний контекст.		
1.	Практичне заняття 1. <i>Фактори впливу на розвиток фольклору та його етнічні особливості.</i>	2
2.	Практичне заняття 2. <i>Аналіз космогонічних міфів різних народів світу.</i>	2
3.	Практичне заняття 3. <i>Міфологічна характеристика пантеону богів Давньої Греції.</i>	2
4.	Практичне заняття 4. <i>Специфіка давньоримської міфології.</i>	2
5.	Практичне заняття 5. <i>Створення ілюстрованої електронної енциклопедії духів Американського континенту.</i>	2
6.	Модульна контрольна робота 1.	2
	Разом	12
Змістовий модуль № II Міфологічні уявлення населення Європи.		
7.	Практичне заняття 6. <i>Характеристика найвідоміших кельтських міфів та переказів.</i>	2
8.	Практичне заняття 7. <i>Фінно-угорські міфи в шкільному курсі літератури.</i>	2
9.	Практичне заняття 8. <i>Літературно-мистецький аналіз міфів про вікінгів. Дев'ять світів у германо-скандинавській міфології.</i>	2
10.	Практичне заняття 9. <i>Жанрове розмаїття слов'янського фольклору.</i>	2
11.	Практичне заняття 10. <i>Опрацювання особливостей ліро-епосу східних слов'ян.</i>	2
12.	Модульна контрольна робота 2.	2
	Разом	12

5. Теми лабораторних занять не передбачені навчальним планом

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); вивчення законодавчих та нормативних актів України; завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів.

Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль № I <i>Міфологія та фольклор: історико-культурний контекст.</i>		
1.	<i>Міфологія і фольклор: історико-культурний контекст. Міфологічна свідомість. Принцип бінарних опозицій у міфологічній свідомості. Дослідження міфо-ритуальних систем та міфологічної свідомості в працях К. Леві-Строса, Л. Леві-Брюля, К. Юнга, М. Еліаде, Структурно-функціональний аналіз міфологічних сюжетів в дослідженнях В.Я. Проппа. Сучасна міфологія.</i>	2
2.	<i>Класифікація міфів. Космогонічні та космографічні, теогонічні, есхатологічні, тератологічні міфи; міфи про героїв. Міфологічні системи давнього світу та середньовіччя. Порівняльна міфологія. Методологія історичних реконструкцій міфологічної системи. Джерела історичних реконструкцій міфологічних систем (лінгвістичні, фольклорні, зображальні тощо).</i>	1
3.	<i>Пантеон давньогрецьких богів. Образи богині-Матері і бога землі в давньогрецькій міфології. Міфи про богинь Гею, Афродіту, Артеміду, Гестію, Деметру. Образ бога землі і його наступники. Крон і титани як втілення стихії «низу». Гермес як бог доріг. Тріада Аїд-Посейдон-Зевс. Героїчні міфи стародавньої Греції. Геракл як архаїчний герой. Подвиги Геракла: немейський лев, лернейська гідра, керинейська лань, ерімантський кабан, скотне подвір'я Авгія, стімфалійські птахи, критський бик, коні Діомеда, пояс Іпполіти, корови Геріона, яблука Гесперід, кербер (цербер). Прометей, Орфей, Тезей та ін. Сказання про троянську війну. Епос «Одіссея»: сюжет, структура, персонажі, зв'язок з мотивами чарівної казки.</i>	1
4.	<i>Міфологічні уявлення давніх римлян, культ предків, анімізм, духи природи та «домашні» духи. Специфіка формування пантеону римських богів. Образи богів (Венера, Церера, Флора, Фауна, Фавн, Діана, Феронія, Нептун, Меркурій...). Міфи про Януса, Юпітера, Юнону, Міневу, Марса. Міфи про Ромула, Рема, викрадення сабіянок. Міфи про богиню Весту та весталок. Міфи про Енея. Святкування давніх римлян</i>	1

	<i>(Сатурналії, Флоралії та інші). Поховальна обрядовість давніх римлян.</i>	
5.	<p><i>Міфологічні уявлення корінних народів Центральної та Північної Америки: А) Міфологія ольмеків. Б) Міфологія індіанців майя. В) Міфологія тольтеків. Г) Міфологія ацтеків. Д) Міфологія індіанців Північної Америки. Міфи про створення світу індіанців Центральної та Північної Америки. Міфи про створення людини. Казкова проза індіанців Центральної та Північної Америки. Основні мотиви легенд індіанців Центральної та Північної Америки. Ритуали жертвопринищення. Родинна та господарська обрядовість індіанців Центральної та Північної Америки. Ритуал ініціації.</i></p> <p><i>Міфи про появу ірокезів. Міфи та казки інків. Бог Віракоча та його сини: міф про створення світу. Легенда про створення світу мексиканського племені лакандонів. Міфи племені варао. Міфи племені йамана.</i></p>	1
<p>Змістовий модуль № II</p> <p>Міфологічні уявлення населення Європи.</p>		
6.	<p><i>Специфіка міфології кельтів. Анімістичні вірування кельтів. Міфи про головних кельтських богів Епона, Луга, Дагда, Цернунна. Легенди про битву Луга. Легенди про Кухуліна. Легенди про мудрого Фінна. Легенди про пригоди Пуйла, ірландська легенда «Королівство». Легенди про короля Артура і лицарів круглого стола. «Утер та Ігрейна», «Меч у камені», «Правління короля Артура», «Ланселот і Гвіневера», «Ланселот і Ілієна». Легенди про пошуки Святого Грааля.</i></p>	2
7.	<p><i>Фінно-угри та значення їх міфологічних уявлень у світогляді населення Півночі та сходу Європи. Джерела до вивчення фінно-угорської міфології. Фінські народні пісні – руни. Елліас Леннорт та його «Калевала» як авторський епосі. «Калевала» як архаїчний епос. Космогонія та космографія в карело-фінському епосі. Герої «Калевали», їх характерні риси та головні діяння (Вяйнямейнен, Ильмаринен, Еукахайнен). Мдин «Сампо» як реалізація образу світового дерева. Значення текстів «Калевали» для археологічних досліджень та історичних реконструкцій. «Калевіноег» та його значення. «Калевіноег» як відображення міфологічних уявлень населення Естонії в літературі XIX ст. К. Крайцвальд як автор «Калевіноегу». Сюжет твору. Архаїчні риси та модерні елементи у творі. Образ Калевіноега у сучасній культурі Естонії.</i></p>	2

8.	<p><i>Становлення міфології давніх скандинавів та германців. Теогонічні міфи та легенди (про Одіна, Тора, Локі, Фрейю...). Міфи про валькірій та вальгалу. Міфи про дітей Локкі. Міфи про Бальдра та Рагнарбок. Божества давньо-германського, скандинавського пантеону та уявлення про Всесвіт (Одін, Тор, Локі). Міфи та легенди скандинавів: «Створення сіту», «Як Одін втратив око», «Намісто Фрігг», «Золоте волосся Сів», «Чудодійні дари», «Суперечка цвергів», «Подорож Тора в країну йотунів», «Змагання з йотунами». Культурні давніх германців. Ельфи, гноми, тролі, кобольди, нікс, велетні у легендах та повір'ях скандинавів. Обряди та ритуали скандинавів.</i></p>	1
9.	<p><i>Проблеми дослідження слов'янського язичництва. Міфологічний світогляд слов'янського населення Східної, Південної та Західної Європи: ступінь збереженості, спільне та відмінне. Фольклорна архаїка у слов'янському літописанні. Давньоруська література, лінгвістика та фольклор як джерела до вивчення східнослов'янської міфології. Індоевропейські паралелі та реконструкція слов'янської міфологічної системи. Реалізація міфу в зображальному мистецтві Давньої Русі. Фольклор часів Київської Русі. Малі жанри; прислів'я, приказки, загадки. Билини, казки та перекази. Реалізація міфу в східнослов'янському фольклорі. Обряди та обрядовий фольклор (календарний, промисловий, родинний). Магічний фольклор. Народні ігри. Реалізація слов'янського міфу в чарівній казці. Слов'янська космогонія. Боги давньослов'янського пантеону; Сварог, Перун, Велес, Даждьбог, Хорс, Макошь, Семаргл. Функції богів, атрибути та свята. Божества іранського походження в слов'янському пантеоні. Пантеон Володимира Великого. Образи тварин в міфологічних уявленнях східних слов'ян. Культ вовка-прародителя. Ведмідь як господар іншого світу. Олень як символ світла. Кінь-сонце. Кабан – посередник між світами. «Нижча» міфологія та народна демонологія. Народна демонологія та поховальні звичаї східних слов'ян. Східнослов'янські героїчні билини. Історія збирання та дослідження. Ступінь збереженості та архаїка в билинах. Історизм билин та специфіка фольклору (поєднання в одному сюжеті згадок про факти, розділені хронологічно та географічно). Билини «київського» циклу. Цикл про Ілля Муромця. Ілля Муромець як архаїчний герой. Цикл про Добриню Микитича. Добриня як ранньодержавний герой. Цикл про Альошу Поповича. Словянська</i></p>	1

<p><i>міфологічна система у культурі сучасного населення України. «Кабінетні» міфологічні образи. Створення міфологічних у слов'янському неоязичництві. Образи слов'янської міфології та фольклору у культурі сучасного населення Європи та України.</i></p>	
Разом	12

7. Індивідуальні завдання

не передбачені навчальним планом

8. Методи навчання

Основними організаційними формами навчального процесу з дисципліни «Фольклор народів світу» є лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів освіти, заходи з контролю знань здобувачів.

Для активізації процесу навчання при викладенні змісту дисципліни використовуються різноманітні методи навчання:

1. Словесні методи навчання (лекція, бесіда, розповідь) з використанням пояснювально-ілюстративних прийомів.
2. Репродуктивний: проведення опитування (усного і письмового), тестування.
3. Евристичний: підготовка і участь у практичних заняттях.
4. Частково-пошуковий (виконання творчих завдань, підготовка доповідей, презентацій).
4. Інтерактивний: проведення диспутів, дебатів, інтелектуальних ігор.
5. Проблемно-пошуковий: проблемний виклад матеріалу, виконання завдань практичних занять, самостійне опрацювання теми, виконання колективних проєктів.
6. Використання мультимедійних та онлайн-технологій.

9. Методи контролю

Методи контролю:

1. Усне опитування, участь у груповій роботі.
1. Заслуховування рефератів, доповідей, повідомлень.
2. Тестові завдання (письмові, онлайн).
3. Творчі роботи, презентації.
4. Індивідуальні практичні завдання.
5. Модульна контрольна робота.
6. Екзамен (усний).

Засоби діагностики успішності та якості навчання:

- проєкти, презентації та виступи на практичних заняттях;
- усна відповідь;
- письмова робота.

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами

контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю).

Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який передбачає виконання модульної контрольної роботи. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань або за допомогою онлайн-засобів. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Підсумковий контроль знань передбачений у формі екзамену, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Фольклор народів світу» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Мінімальний допусковий бал – 45.

Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є залік (максимальна кількість балів – 20).

Будь-які форми академічної недоброчесності не толеруються.

Поточне тестування та самостійна робота													
Модуль 1													
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						залік	Разом
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	МКР	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	МКР		
5	5	5	5	5	10	5	5	5	5	5	10		
40 балів МКР 10 балів						40 балів МКР 10 балів						20	100

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
----------------	---

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань та/або у тестовій формі на платформі Колаборатор.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Методичне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення навчального курсу містить: навчальну програму; робочу навчальну програму; тексти лекцій; плани практичних занять; матеріали до проведення практичних занять; тести для проведення поточного і підсумкового оцінювання; програма семестрового заліку.

Проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі; дистанційне навчання з використанням комунікаційного програмного забезпечення ZOOM; бібліотечні фонди, що, окрім традиційних паперових підручників і посібників, забезпечують користувачів електронними інформаційними ресурсами; бібліотечні веб-сайти, використання в навчальному та науково-дослідницькому процесі електронних ресурсів віддаленого доступу, онлайн-послуги.

Рекомендована література

Основна:

1. Бондарук О. Міфи народів світу. Посібник з літератури народів світу для середньої школи. Львів: Просвіта, 1997. 327 с.

2. Босьє С. Міфи та легенди народів світу [пер. з фр.]. Київ: Махаон-Україна, 2012. 128 с.
3. Гейман Ніл. Скандинавська міфологія [пер. з англ.]. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2017. 256 с.
4. Грімм Вільгельм, Якоб. Казки для дітей та родини. / пер.з нім. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 816 с.
5. Давні легенди німецьких земель / Переказ Т. Горбаченко, Л. Олексієнко. Київ: «Країна Мрій», 2005. 96 с.
6. Естес Клариса Пінкола. Жінки, що біжать з вовками. Архетип Дикої жінки у міфах та легендах. / пер. з англ. Н. Валецької. Київ: Yakaboo Publishing, 2019. 528 с.
7. Єрмановська Г. Міфологія. Харків: Фоліо, 2015. 319 с.
8. Зарудний Є. О. Усі міфи. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2007. 352 с.
9. Кун М.А. Легенди та міфи стародавньої Греції. Переклад О.М. Івченко. Київ: Мистецтво, 1996. 472 с. URL: https://www.ereading.club/bookreader.php/1001527/Kun__Legendi_ta_mifi_starodavnoi_Grecii.html
10. Лисюк Н.А. Міфологічний хронотоп: матеріали до курсів Міфологія, Міфологія слов'янська і світова. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Український фітосоціологічний центр, 2006. 198 с.
11. Міфи народів світу : посібник з літератури народів світу для середньої школи / автор-упорядник О. Бондарук; худож. Т. Москаль і М. Москаль. Львів, 1997. 328 с.
12. Міфологія / Дорохіна Л.М., Макаревич В.М., Широніна О.В. та ін. 3-тє вид., без змін. Київ: ТОВ «Перо», 2010. 96 с.
13. Про міфи та легенди. Ілюстрована енциклопедія для дітей / Укладач Клімов А.А. Харків: Видавництво «Ранок», 2012. 128 с.
14. Сіро Алегрія. Анаконда і воїн. Казки та легенди індіанців Південної Америки / пер. з іспанської Г. Козаченко. Київ: «Веселка», 1993. 59 с.
15. Тиховська О. Психологічне підґрунтя уявлень про душу у світогляді різних народів. Матеріали науково-практичної конференції «Становлення майбутнього вчителя-філолога у процесі вивчення регіонального фольклору». Умань, 2016. С. 108–114.
16. Тиховська О. Етнопсихологічне підґрунтя космогонічних міфів про створення світу з яйця. Щорічний науковий збірник Сьомої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції з україністики «Діалог мов – діалог культур. Україна і світ». Серія: Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики. Випуск 2016. Мюнхен: Verlag readbox unipress Open Publishing LMU, 2017. С. 796–804.
17. Турунен А. Ознаки добра і зла. Забобони: Історія забобонних звичаїв;

пер. з фінськ. І. Малевич. Львів: Видавництво Анетти Антоненко; Київ: Ніка-Центр, 2020. 192 с.

18. Філіп Н. Міфологія. Енциклопедія / пер. з англійської О.І. Зуй. Київ: «Перо», 2006. 160с.

19. Чумарна М. Буття і небуття. Таємниці творення світу: 50 міфів народів світу. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 176 с.

Додаткова:

20. Букрієнко А. Казка як різновид архетипної історії: європейська та японська традиції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література*. 2013. №1 (19). С. 47–50.

21. Гала М. Виховання морально-ціннісних орієнтацій школярів засобами німецької казки. *Науковий вісник Ужгородського університету : Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород: Говерла, 2008. Вип. 15. С. 40–42.

22. Греймас А.Ю. Про богів та людей / пер. з лит. В. Просцевічуса. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 464 с.

23. Еліаде М. Священне і мирське. Міфи, сновидіння і містерії. Мефістофель і андрогін. Окультизм, ворожбитство та культурні уподобання (пер. Г. Кьорян, В. Сахна). Київ: Основи, 2021. 592 с.

24. Казачінер О. С. Казки та казкові історії як інструмент виховання та розвитку дітей / О. С. Казачінер, Ю. Д. Бойчук. *Наукові перспективи*. 2022. Вип. № 1(19). С. 489–497.

25. Логвиненко І.А., Логвиненко Є.С. Статус жінки на Стародавньому Сході: особливості шлюбно-сімейних відносин у Месопотамії. *Право і безпека*. 2022. № 2 (85). С. 91–106.

26. Логвиненко, І. А. Жінка у Стародавньому Єгипті: визначення правового статусу та особливості шлюбно-сімейних відносин. *Право і безпека*. 2023. № 2 (89). С. 87-97.

27. Лозко Г. Боги і народи. Етносоціальний вимір: курс релігієзнавства. Тернопіль: Мандрівець, 2015. 624 с.

28. Мойсей А. Магія і мантика у народному календарі східнороманського населення Буковини. Чернівці: ТОВ «Друк Арт», 2008. 320 с.

29. Наумовська О. Аїд. Велика українська енциклопедія. Словник. / кер. авт. колективу д-р іст. наук, проф. Киридон А.М./ А - Акц. Київ: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2016. 592 с.

30. Наумовська О. Антична міфологія. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/> Антична міфологія.

31. Наумовська О. Божества нижнього світу в слов'янській та тюркській міфологіях (компаративний аспект). *Література. Фольклор. Проблеми поетики*. 2012. Вип.37. Ч. I. С. 217-220.

32. Наумовська О. Мотиви блаженного чи пекельного царства мертвих у міфологічних системах різних народів світу. *Літературознавчі студії*. 2013. Вип. 37. Частина 2. С. 89-98.

33. Романчук С., Гриненко І. Казка як код іншомовної соціокультурної картини світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2019 № 43 том 4. С. 99–102.

34. Садова І. Казкотерапія – сучасний метод роботи з дітьми, які мають особливі потреби. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. Вип. 11. С. 293-298.

35. Солодухов В. Л. Значення казки в процесі навчання і виховання молодших школярів. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*. Психологія 2015. Вип. 51 С. 200-210.

36. Тиховська О. Космогонічні міфи у світлі психоаналізу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Ужгород, 2016. Випуск 34. С.112–116.

37. Тиховська О. Психологічне підґрунтя народних уявлень про писанки у світлі світової міфології. *Вісник МДУ. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. Маріуполь, 2018. Вип.16. С. 75–83.

38. Українська міфологія та культурна спадщина: міфологічні уявлення, вірування, обряди, легенди та їхні відлуння у фольклорі і пізніших звичаях українців, братів-слов'ян та інших народів / О. А. Кононенко. Харків: Фоліо, 2011. 713 с.

39. Франко І. Вавилонські мотиви і гімни. Зарубіжна література: Матеріали до вивчення літератур зарубіжного Сходу: Хрестоматія. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2006. С. 40–55.

40. Худоба Г. Антагоністи в українських та англійських казках. Компаративний аспект. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 62. Том 2.

Інші інформаційні ресурси:

1. Боги і богині кельтів, кельтська міфологія. КЕЛЬТСЬКА МІФОЛОГІЯ. Режим доступу: https://supermif.com/kelt/bogi_kelt.html
2. Кельтська міфологія. Боги і богині кельтів. Режим доступу: <https://tureligious.com.ua/kel-ts-kamifolohiia-bohy-i-bohyni-kel-tiv>
3. Кельтська міфологія. Режим доступу: <https://znaimo.com.ua>
4. Міфологія: статті про кельтів. Режим доступу: <http://celt.at.ua/publ/mifologija/2>
5. Кельтська міфологія. Режим доступу:

<http://bibliograph.com.ua/encCelt/index.htm>

6. Курс лекцій з міфології Фінно-угорських народів. Режим доступу:
<https://lvivmedievalclub.wordpress.com> <https://aeravulgaris.wordpress.com/2015/09>

7. Еліас Леннрот. Режим доступу:
<https://www.pisni.org.ua/persons/1064.html> Старша Едда. Режим доступу:
<http://edda.in.ua/teksti/starsha-edda>